

ФІЛОСОФІЯ ПРАВА ТА ЮРИДИЧНА ЛОГІКА. ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Котенко С.В.

здобувач вищої освіти ступеня магістра
101 н. гр. ННІ №1 НАВС

Науковий керівник: Роговенко М.М.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії права та юридичної
логіки Національної академії внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Вміти спілкуватися надзвичайно важливо не тільки фахівцям з певної галузі, а взагалі окремо кожній людині. В умовах сьогодення комунікація набула надзвичайної потреби, оскільки людство не стоїть на місці, а перебуває в постійному розвитку, в тому числі розвиваються і людські відносини.

Варто відзначити, що відповідно до загальноприйнятої точки зору комунікабельність не є вродженою рисою особистості, а формується у процесі життя та діяльності людини у колективі, зростаючи зі збагаченням досвіду спілкування. Тобто кожна людина, незважаючи на свої здібності, може розвинути свої комунікативні вміння, але це, звісно, потребує певних зусиль.

Слід зазначити, що майже всі невдачі людей – від невміння правильно спілкуватися, небажання вступати в діалог з іншою людиною, слухати і чути, а головне розуміти іншу людину, від незнання того, як правильно контактувати з іншими людьми і будувати з ними відносини. З огляду на цю проблему, розвиток комунікативної компетентності майбутніх фахівців є актуальним завданням.

Кожен спеціаліст своєї сфери зобов'язаний вміти спілкуватися на професійному рівні.

Багато виробничих проблем пов'язані не стільки з недостатнім рівнем професійних знань чи певних вмінь, як з низьким рівнем комунікації. Звідси доволі часто виникають конфліктні ситуації в колективі. Уміння проводити ділові бесіди, переговори, встановлювати контакти з партнерами є ключем до успіху.

Проблема комунікативної компетентності знаходилась і знаходиться у полі зору багатьох науковців. Зокрема, Д.Іванов досліджував важливість «твердих» та «м'яких» навичок при веденні бізнесу. М.Осадча, Т.Єжижанська

*ДО 100-РІЧЧЯ НАВС: ПРАДИЦІІ ТА СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ ШКІЛ НАВС У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРІНЦИПІВ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА ПОРЯДКУ*

приділяли увагу проблемі формування комунікативної компетентності фахівця. Я.Мединська розробила методику діагностики компетентності особистості у сфері емоцій, І.Іванова досліджувала вплив рівня розвитку комунікативних здібностей на формування професійної спрямованості, комунікативну компетентність студентів педагогічних спеціальностей. Н.Іванова, Р.Бужикова визначили професійно важливі якості та умови діяльності фахівців, зокрема у сфері комунікативної компетентності.

Разом з тим, на теперішній час у поглядах дослідників не існує єдиного підходу до визначення термінів, пов'язаних з комунікативними процесами, зокрема це стосується терміну «інформація». Одне з найбільш відомих визначень належить засновнику кібернетики Н. Вінеру: «Інформація – це позначення змісту, отриманого з зовнішнього світу в процесі нашого пристосування до нього і пристосування до нього наших почуттів».

У повсякденній свідомості комунікація розуміється як процес передачі інформації від однієї системи до іншої, обмін інформацією. Тому з наведеного вище визначення можна зробити висновок, що інформація – це плід нашої взаємодії з навколишнім світом. Таким чином, щоб спілкуватися та розвивати свої комунікативні здібності, майбутні фахівці повинні володіти навичками оперування необхідною інформацією для виконання професійних обов'язків. Складовими комунікативної компетентності варто вважати: вміння вступати в комунікацію з іншими людьми, постійно підтримувати з ними потрібні контакти; володіти інформацією, яка характеризує як загальну, так і професійну ерудицію фахівця.

Основним джерелом набуття комунікативної компетентності є знання, досвід та вміння спілкуватись як у діловій сфері, так і в повсякденних ситуаціях [5, с. 59].

Слід зазначити, що студенти приходять до закладу вищої освіти вже з певним сформованим рівнем комунікативних здібностей. Але попри отримання знань, які необхідні для майбутньої професії, не завжди належна увага приділяється розвитку комунікативних здібностей, хоча для професій, де основним предметом діяльності є людина, комунікабельність стає професійно значущою якістю.

Беручи до уваги той чинник, що здібності як властивості особистості існують лише відносно певної діяльності, виявляються у динаміці засвоєння особистістю знань, навичок і умінь, необхідних для здійснення конкретного виду, можливо висунути припущення, що на рівень розвитку комунікативних здібностей студентів може впливати обсяг набутих ними знань, умінь і навичок під час аудиторних занять з дисциплін фахового спрямування (а саме – семінарські заняття та практичні заняття) та проходження практики за спеціалізацією.

Варто наголосити на тому, що розвиток професійної спрямованості студентів, поряд з іншими чинниками (наявність в особистості необхідних для цього виду діяльності задатків, створення відповідних умов життя

*ДО 100-РІЧЧЯ НАВС: ПРАДИЦІІ ТА СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ ШКІЛ НАВС У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА ПОРЯДКУ*

особистості, цілеспрямоване навчання і виховання, самовиховання тощо), є однією з умов розвитку професійно необхідних здібностей, у тому числі комунікативних.

Також слід відзначити думки дослідників щодо важливості розвитку комунікативних здібностей. Зокрема Н. Іванова відносить комунікативні якості до базових і вважає, що їх зобов'язаний мати кожен випускник вищого навчального закладу [3].

Р. Бужикова вважає, що комунікативні здібності (володіння словом і немовними засобами спілкування, вміння вступати у контакт) є такими якостями фахівця, котрі потрібні ринковому демократичному суспільству [1].

Актуальним залишається питання, чи відповідає програма підготовки фахівців новим вимогам, адже не завжди приділялася увага вивченню навичок спілкування: цим часто нехтують, так як здебільшого особлива увага приділяється циклу професійно-орієнтованих дисциплін. Результатом цього є спеціалісти, які мають гарні знання зі своєї спеціальності, але не вміють їх успішно реалізовувати внаслідок низької комунікативної компетентності.

Вирішення вищезазначеної проблеми можливе шляхом удосконалення та запровадження в освітній процес навчальних дисциплін, спрямованих на розвиток комунікативних здібностей, зокрема основ теорії комунікації, ділової комунікації, етики та етикету.

На думку Ю. Мединської, проблема теоретичного розуміння емоційного інтелекту та змістовний аналіз тестів, спрямованих на діагностику емоційного інтелекту, потребує подальших розробок теоретичного і прикладного характеру [4].

Тому для вирішення проблем формування комунікативної компетентності фахівця необхідно збирати та аналізувати інформацію, зокрема необхідно брати до уваги думки та розробки дослідників по цьому питанню.

Таким чином, розвиток комунікативної компетентності майбутніх фахівців є важливим завданням закладів вищої освіти. Кожен професіонал повинен вміти правильно доносити інформацію, яка має бути зрозумілою для співрозмовника, знаходити підхід та будувати конструктивні відносини з людьми, запобігати виникненню конфліктних ситуацій. Тому комунікативну компетентність майбутніх фахівців необхідно постійно розвивати, оскільки це є запорукою успіху в їх подальшій професійній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Бужикова Р.І. Психолого-педагогічні умови професійно орієнтованого навчання студентів вищого навчального закладу [Текст] / Р.І.Бужикова // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського: зб. наукових праць / за ред. С.Д. Максименка, Н.О. Євдокимової.- Т. 2. — Вип. 6. — Миколаїв, 2011. — С. 54 — 58.

2. Іванова І. Ф. Вплив рівня розвитку комунікативних здібностей на формування професійної спрямованості [Текст] / І. Ф. Іванова // Науковий

*ДО 100-РІЧЧЯ НАВС: ПРАДИЦІІ ПІА СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ ШКІА НАВС У РЕАЛІЗАЦІІ ПРІНЦИПІВ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ПІА ПОРЯДКУ*

вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського: зб. наук. праць / за ред. С. Д. Максименка, Н. О. Євдокимової. — Т. 2. — Вип. 10 (91). — Миколаїв, 2013. — С. 121 — 125.

3. Іванова Н.Г. Професійно-важливі якості — важлива складова психологічних основ підготовки фахівця [Текст] / Н.Г. Іванова // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського: зб. наукових праць / за ред. С.Д. Максименка, Н.О. Євдокимової.- Т. 2. — Вип. 5. — Миколаїв, 2010.- С. 129 — 132.

4. Мединська, Ю. Я. Теоретичні підходи та практичні аспекти діагностики компетентності особистості у сфері емоцій [Текст] / Ю. Я. Мединська // Практична психологія та соціальна робота. — 2013. — №10. — С. 11—15.

5. Основы теории коммуникации [Текст] : учебник / Подред.М.А. Василика. — М. : Гардарики, 2003. — 615 с.

Маринич А.І.

студент ННІ № 3 НАВС

Науковий керівник: Роговенко М.М.

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри філософії права та юридичної логіки

Національної академії внутрішніх справ

***ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЮРИСТА В КОМУНІКАТИВНОМУ
ВИМІРІ***

Соціально-економічні, суспільно-політичні й духовні процеси, що відбуваються в контексті розбудови правової держави, реформи політичної та суддівсько-правової системи, модернізація вищої освіти, зокрема юридичної, потребують нових підходів до підготовки конкурентноспроможного комунікативно компетентного фахівця.

Нині фахівці-юристи потрібні в кожній галузі народного господарства, апараті державного управління, місцевого самоврядування, законодавчій владі, державних і приватних структурах. Це, у свою чергу, зумовлює необхідність розроблення нових наукових підходів до підготовки майбутніх фахівців права, спрямованих на переорієнтацію професійних цінностей, переосмислення мети, змісту навчання, упровадження нових освітніх технологій для забезпечення формування комунікативної компетентності, якою має володіти і виявляти кожен спеціаліст, зокрема і юрист, професійна діяльність якого передбачає постійну взаємодію у сфері "людина – людина".

Проблеми комунікативної підготовки майбутніх юристів розробляли дослідники С.Гусарев, М.Гредескул, М.Ренненкампф, А.Фатєєв, А.Жалінський, Н.Івакіна, А.Пиголкіна, О.Скакун та інші.